

КУН МАВЗУЛАРИ

ОИВ бўйича экспертиза хулосасини ўзгартиришга уринган икки ходим ушланди

4 дақиқа аввал

Иллюстративное фото

Қашқадарё вилоятида ОИТСга қарши кураш маркази лаборанти ва суд-тиббий экспертиза бўлими бошлиғи 3 минг доллар эвазига ОИВ инфекцияси аниқланган фуқаро бўйича экспертиза хулосасини унинг фойдасига ўзгартириб беришга уринганликда гумонланиб қўлга олинди.

Ўзбекистон оммавий ахборот воситалари ДХХ матбуот хизматига таяниб [хабар беришича](#), дастлаб Қашқадарё вилояти ОИТСга қарши кураш марказининг ОИВ диагностика лабораторияси лаборанти ушланган.

У 30 ёшли фуқаро бўйича тайинланган экспертиза хулосасини мансабдор танишлари орқали унинг фойдасига ҳал қилиб беришни ваъда қилган ва бунинг эвазига 3 минг доллар талаб қилгани айтилмоқда.

Тезкор тадбир давомида лаборантдан 2,5 минг доллар олаётган Республика суд-тиббий экспертиза илмий-амалий маркази туман бўлими бошлиғи ҳам ашёвий далиллар билан қўлга олинган.

Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

| Хулоса нима учун ўзгартирилиши керак эди?

ДХХ хабарида фуқаро экспертиза хулосасини нима мақсадда ўзгартирмоқчи бўлгани очиқланмаган. Экспертиза қайси иш доирасида тайинлангани ва 3 минг доллар эвазига хулосанинг айнан қайси қисми ўзгартирилиши керак бўлгани ҳам номаълум.

Суд-тиббий экспертиза ходимининг ишга жалб қилингани гап оддий тиббий маълумотнома эмас, балки эҳтимол тергов ёки суд жараёни учун аҳамиятли бўлган хулоса ҳақида кетаётганини кўрсатади. Бироқ расмийлар буни тасдиқламаган.

Ўзбекистон Жиноят кодексининг 113-моддасига мувофиқ, ўзининг ОИВ мақомини била туриб бошқа шахсни вирус юқтириш хавфи остида қолдириш ёки унга ОИВ юқтириш 5 йилдан 8 йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши мумкин. Шу сабабли экспертиза хулосаси фуқаронинг эҳтимолий жиноий жавобгарлигига таъсир қилиши мумкин. Аммо ДХХ мазкур ҳолатнинг 113-модда билан боғлиқлигини айтмаган.

Шунинг учун фуқаро ишга кириш, никоҳдан ўтиш, Россияга бориш ёки ОИВ билан яшовчиларга қўйилган бошқа чекловни четлаб ўтишга уринган, деб ёзишга ҳозирча асос йўқ.

| Ўзбекистонда қанча одам ОИВ билан яшайди?

БМТнинг ОИВ/ОИТС бўйича қўшма дастури — UNAIDS баҳосига кўра, Ўзбекистонда тахминан 60–63 минг киши ОИВ билан яшайди. Уларнинг қарийб 53 минг нафари ўз мақомини билади.

Бунда 60–63 минг — ОИВ билан яшовчиларнинг умумий баҳоланган сони, 53 минг эса ташхисидан хабардор бўлганлар сони. Шунинг учун бу кўрсаткичларни

“расман рўйхатга олинган беморлар” деган ягона рақам сифатида талқин қилиш тўғри эмас.

| ОИВ билан яшовчиларга қандай чекловлар бор?

ОИВ билан яшовчи Ўзбекистон фуқароларига мамлакатда яшаш ёки оддий меҳнат фаолияти билан шуғулланиш умумий тарзда тақиқланмаган. Бироқ қонунчиликда айрим касбларга оид чекловлар, никоҳдан олдин тиббий текширувдан ўтиш, тиббий кузатув ҳамда бошқа шахсни ОИВ юқтириш хавфи остида қолдирганлик учун жиноий жавобгарлик назарда тутилган.

2025 йилда хорижда кетма-кет 90 кун ёки ундан ортиқ бўлиб қайтган 18–60 ёшли Ўзбекистон фуқаролари учун ОИВ бўйича мажбурий текширув жорий этилди. Бу талаб Ўзбекистонга ишлаш учун келган ёки мамлакатда меҳнат фаолияти билан шуғулланаётган хорижликлар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга ҳам татбиқ этилади.

Расмийларга кўра, ўзгаришлар хориждан қайтган мигрантлар ва уларнинг оила аъзолари орасида вирусни ўз вақтида аниқлашга қаратилган.

| ОИВ билан Россияга бориш мумкинми?

ОИВ билан яшовчи Ўзбекистон фуқароси Россияга 90 кунгача меҳмон ёки сайёҳ сифатида бориши мумкин. Бундай қисқа сафар учун, одатда, ОИВ йўқлиги ҳақида маълумотнома талаб қилинмайди.

Аммо Россияда ишлаш, меҳнат патенти олиш ёки 90 кундан ортиқ қолиш учун тиббий текширувдан ўтиш талаб этилади. ОИВ аниқланса, ишлаш ёки яшаш учун ҳужжат бериш рад қилиниши, хорижликнинг мамлакатда бўлиши номақбул деб топилиши ва у депортация қилиниши мумкин.

Агар хорижликнинг Россияда доимий яшайдиган турмуш ўртоғи, фарзанди ёки ота-онаси бўлса, фақат ОИВ мақоми асосида унинг яшашини тақиқлаш ёки депортация қилиш автоматик тарзда қўлланмаслиги керак. Бундай ҳолатда унинг оилавий шароити ҳам ҳисобга олинади.

ДХХ хабарида Россия ёки меҳнат миграцияси тилга олинмаган.